

Nr 559.

Av herr **Andersson** i Hedensbyn **m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 122, angående den statsunderstödda torrläggingsverksamheten.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 122 angående den statsunderstödda torrläggingsverksamheten har föredragande statsrådet beträffande täckdikningsverksamhetens understödjande icke funnit skäl att för närvarande föreslå någon annan ändring i gällande bidragsbestämmelser än att den nu tillämpade begränsningen av bidragsrätten till att avse fastigheter med en åkerareal av högst 75 hektar intages i författningen och i fråga om bestämmelserna om lån från täckdikningslånefonden att lånebeloppet beträffande täckdikning med rör ökas till 600 kronor per hektar.

Enligt propositionen skulle således statsbidraget för täckdikningens understödjande bibehållas oförändrat. Föredragande statsrådet har som motiv härför anslutit sig till vad torrläggningssakkunniga anfört vid övervägandet av frågan om täckdikningens understödjande med statsbidrag, varvid de sakkunniga givit uttryck åt den uppfattningen, »att täckdikningen innebure en rationalisering som, därest prissättningen på jordbrukets produkter vore skälig, måste anses i sig själv lönande och som därför under normala tider kunde förväntas komma att utföras utan stöd av statsmedel i annan form än genom lån».

De sakkunnigas åsikt kan måhända vara godtagbar för de mellan- och sydsvenska förhållandena, men kan icke godtagas för Norrlands — enkanerligen övre Norrlands vidkommande.

Täckdikningen har i övre Norrland ännu icke fått den omfattning som flerstädes söderut, beroende på att kostnaderna för denna grundförbättring ställa sig avsevärt högre i Norrland än i andra delar av landet med deras bättre kommunikationsförhållanden.

Enligt 1937 års jordbruksräkning omfattar sålunda den täckdikade arealen i procent av åkearealen i:

Norbottens län	5,7	%
Västerbottens län	5,0	%
Jämtlands län	12,7	%
Västernorrlands län	6,5	%

Medeltalet för hela landet utgör 28,6 %.

Till priset på dräneringsrör i mellersta Sverige komma i Norrland icke endast långa och dyra järnvägsfrakter utan även därtill betydande lands-

vägstransporter. Då brukningsdelarna i övre Norrland äro små och jordbrukarna oftast befinna sig i små ekonomiska omständigheter ha de mycket svårt att anskaffa det kapital, som erfordras för inköp av rör till täckdikningen.

Täckdikningen är i högre grad kapitalkrävande än nyodlingen. Den senare kan i många fall utföras med egen arbetskraft och erfordrar icke tillgång på kontanter i samma utsträckning som täckdikningen.

Enligt en sammanställning av de beräknade kostnaderna för ett stort antal planerade täckdikningsföretag i Norrbottens län innevarande år utgör kostnaden i medeltal 610 kronor per hektar, varav rörkostnaden uppgår till 209 kronor motsvarande 34 % av totalkostnaden.

Med den mycket korta vegetationsperiod, som förekommer i Norrland, spelar täckdikningen otvivelaktigt en större roll för växternas utveckling än i landets sydligare delar. Genom täckdikningen blir jorden färdig för sådd tidigare på våren än jord, som icke är täckdikad.

Ju tidigare sådden kan verkställas, desto bättre hinna växterna utvecklas, så att de kunna utnyttja solljuset under den korta intensiva högsommaren. Härigenom skapas större förutsättningar för växternas mognad och möjliggöres en mera differentierad växtodling. Täckdikningen är vidare ett av de första villkoren för jordbruksdriftens rationalisering. Jordbruksmaskiner och redskap kunna icke fullt ekonomiskt utnyttjas med mindre att jorden är täckdikad.

Täckdikningen är sålunda av så grundläggande betydelse för jordbruksdriftens ekonomiska resultat, att den förtjänar allt det stöd från det allmänna, som möjligen kan åstadkommas, och på grund härav anse vi det i högsta grad önskvärt att statsbidraget till täckdikning i de fyra nordligaste länen bestämmes att utgå efter samma grunder som för nyodling, eller 60 % av kostnaden. I varje fall synes så böra ske för alla brukningsdelar med en odlad areal av upp till 20 hektar.

På grund av vad som anförts hemställes,

att riksdagen, i samband med behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 122 angående den statsunderstödda torrlägningsverksamheten, i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om sådan ändring av gällande villkor för bidrag till täckdikning som ovan anförts.

Stockholm den 30 mars 1945.

Lars E. Andersson
i Hedensbyn.

J. H. Johansson
i Norrfors.

Nils Jönsson,
Rosshol.

G. Hedlund.